

Dansk Vejlederkreds' professionelle Autorisationer i grønlandsk kajak

Formålet med normerne er at:

- sikre og øge det professionelle minimumsniveau mht. erfaring, faglig kompetence, uddannelses- og kvalifikationsniveauer samt sikkerhed for ledere, instruktører og vejledere indenfor kajaksejlsads, særligt med grønlandskajakker.

Første niveau: (Grønlands)kajakroer
Andet niveau: (Grønlands)kajakinstruktør
Tredie niveau: (Grønlands)kajakvejleder

Generelt

Retningslinierne er minimakrav for godkendelse på de enkelte niveauer.

Man står for uddannelse og erfaringsopbygningen, men kan søge hjælp og bistand hos Dansk Vejlederkreds.

Autorisation og godkendelse foregår ved eksamen, som afholdes af Dansk Vejlederkreds med eksaminatorer og censorer, som er godkendt af Dansk Vejlederkreds.

Ved bestået eksamen / autorisation udstedes bevis, og Dansk Vejlederkreds registrerer resultatet.

1. Kajakroer

Et brugerniveau, som skal sætte roeren i stand til at færdes fortroligt og sikkert i kajak på ture langs kysten i lokalt, kendt farvand – i sommerhalvåret (sommer + efterår) (ca. maj – oktober).

Teknik

Teknikker må kunne vises og beherskes på uroligt vand svarende til vind på 4-8 m/sek.

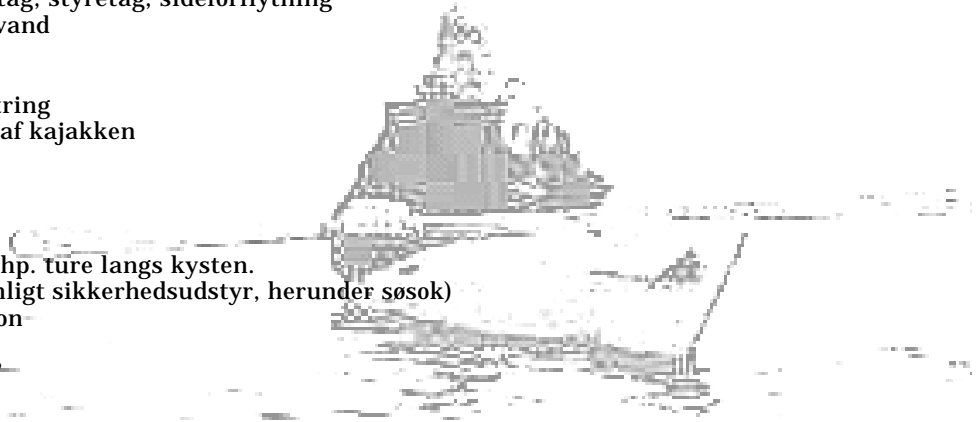
- Svømmefærdigheder: Søsportsprøven i åbent vand.
- Ud- og indstigning i kajak v. kyst og bro
- Roteknik: alm. rotekning, lavt støttetag, styretag, sideforflytning
- Tømning af vandfyldt kajak på lavt vand
- Svømme med kajak
- Hundesvømning i kajakken
- Selvredning med entring efter kæntring
- Kammeratredning, med roeren ude af kajakken
- (blive reddet + redde anden roer)
- Bugsering af anden kajak

Praktisk prøve - Teori

Kendskab til nedenstående temaer mhp. ture langs kysten.

- Udstyr (kajak, beklædning og personligt sikkerhedsudstyr, herunder søsok)
- Vejvalg og grundlæggende navigation
- Vind og vejr, bølger mm.
- Risikomomenter – hvad kan gå galt?
- Førstehjælp, kuldeskader
- Færdselsregler på vandet

Et pensum kunne være Søsportens Sikkerhedsråd's foldere samt eventuelle relevante tillæg.

2. Kajakinstruktør

Kan lede ture langs kysten i kendt farvand i sommerhalvåret (sommer + efterår) (1. maj – 1.oktober) og instruere/eksaminere til Kajakroer.

Teknik/ Praksis

Teknikker må kunne vises og beherskes i uroligt vand svarende til 4-8 m/sek.

Teknikker bør udføres overbevisende i pakket kajak (20-30 kg) med udstyr som er i orden.

(Kajak, pagaj/åre, vest, skørt, kort i vandtæt indpakning, reservepagaj/åre, bugserline, kompas, drikkevand).

- Roteknik: effektiv og økonomisk rotekning, høj + lav støttetag, styretag, sideforflytning
- Selvredning med entring efter kæntring, kunne anvende pagajerne som pontoner og søsok. (Skal kunne gennemføres kontrolleret i løbet af rimelig tid fra kæntring til roeren har skørt på og er klar til at ro videre).
- Selvredning med eskimorulle
- Kammeratredning med roeren ude af kajakken. (Skal gennemføres i løbet af rimelig tid fra kæntring og til begge roere sidder med skørt på og er klar til at ro videre. Redningen skal gennemføres kontrolleret hvilket betyder at aspiranten skal lede og instruere med klare meldinger og, at der skal være kontrol med personen i vandet samt udstyr (pagaj/årer m.m.))

- Eskimoredning (parallelredning og stævnedning) og redningsmetoder hvor flere i gruppen indgår. 3 metoder til eskimoredning (dvs.kammeratredning hvor den kæntrade bliver siddende i kajakken) skal forevises: parallelredning med brug af stævn (parallel stævnedning) eller pagaj (H-redning), stævnedning (T-redning).
- Fordele og ulemper ved de enkelte metoder skal forklares og diskuteres i fht. realistiske forhold på tur).
- Transportere en person på eget bag/fordæk med kajak på slæb samt som katamaran (200 meter)
- Anvende bugserline og evt. drivanker i side-, mod- og medsø over mindst 500 meter
- Roning i bølger med halvfyldt kajak i sidesø, mod- og medsø over mindst 500 m
- Kunne håndtere en relevant "hvad kan gå galt- case" tilfredsstillende, her vurderes bl.a. om teorien og den pædagogiske viden anvendes hensigtsmæssigt

Teori

Viden om nedenstående temaer i forhold til planlægning, organisering og ledelse af ture med grupper langs kysten.

- Udstyr: kajak, beklædning og sikkerhedsudstyr (ifm. tur med gruppe)
- Orientering/navigering og vejvalg (Aspiranten skal bl.a. kunne bruge et kompas til støtte for kortlæsning og til brug ved tåge, mørke og usigtbart vejr).
- Færdselsregler på vandet
- Vind og vejr, bølger, strøm mm.
- Risikomomenter – hvad kan gå galt? (fx. i form af cases)
- Førstehjælp, genoplivning, solstik, kuldeskader, hypothermi
- Lederrolle og gruppeopmærksomhed
- Sikkerhed, jura og ansvar

Litteraturforslag: Karin Mentzing: "Långfardskajak" (ISBN 91-46-17637-3) og Søsportens Sikkerhedsråd's foldere.

Pædagogik og lederegenskaber

- Erfaring: skal fremgå af logbog eller erfaringsbeskrivelse (logbog retrospektivt): roet min. 100-150 timer indenfor 1 år i forskelligt farvand, under varierede forhold og ved forskellige vejrtyper, Have prøvet et mindre kryds på minimum 3 km., min to 4-5-dages ture med overnatning og pakning af kajak.
- erfaring med formidling til og undervisning af andre kajakroere. (Aspiranten skal, under vejledning af erfarne vejledere, have prøvet at formidle flere forskellige momenter i forhold til kajak og friluftsliv).
- Pædagogisk viden: kunne arbejde metodisk med kajak, herunder kunne lave relevant vandtilvænnning af begyndere, kunne organisere gruppen på vandet, have overblik over gruppen og den enkelte, kunne vurdere vind, vejr og tur i forhold til gruppen (tur efter evne), kunne anvende ovenstående teori i praksis med gruppen hvilket fordrer vurderings-, formidlings- og organisationsevner.

3. Kajakvejleder

Kan lede længere ture hele året på åbent vand samt undervise og vejlede i friluftsliv med grønlandskajak. Man skal have minimum to års erfaring som kajakinstruktør, inden man kan blive kajakvejleder.

Teknik

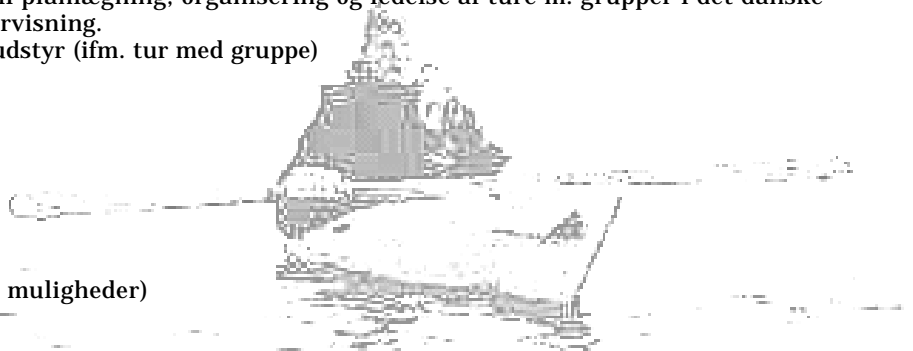
Teknikker må kunne vises og beherskes i uroligt vand svarende til 8-13 m/sek, samt må kunne bruges til forevisning i formidlingssituation.

- Rotechnik: effektiv og økonomisk rotechnik, høj + lav støttetag, styretag, sideforflytning
- Selvredning med entring efter kæntring
- Selvredning med eskimorulle (min. 2 metoder beherskes – min. 1 rulle beherskes til begge sider)
- Re-entring efterfulgt af eskimorulle
- Kammeratredning med roeren ude af kajakken på flere forskellige måder
- Eskimoredninger (parallel- og stævnedning)
- Alle i vandet – med 3 kajakker
- Bugsering, flere forskellige teknikker
- Ro med anden roer på bagdæk (400 m)
- Brug af drivanker, søsøk, samt andet sikkerhedsudstyr (nødudstyr)
- Livredning og genoplivning, inkl. kuldeskader
- Rejse en bevidstløs roer med kajak

Teori

Viden om nedenstående temaer i forhold til planlægning, organisering og ledelse af ture m. grupper i det danske farvand samt i.f.t. videreformidling – undervisning.

- Udstyr: kajak, beklædning og sikkerhedsudstyr (ifm. tur med gruppe)
- Orientering, navigering og vejvalg
- Færdselsregler på vandet (+ på land)
- Vind og vejr, bølger, strøm mm.
- Risikomomenter – hvad kan gå galt?
- Ulykkestyper – tur efter evne
- Lederrolle og lederansvar
- Sikkerhed og ansvar/jura i friluftsliv
- Naturen (+ kulturformer) langs kysten
- Friluftsliv i Skandinavien (traditioner og muligheder)
- Indsigt i kajaktyper, materialer osv.
- Sikkerhed, jura og ansvar

Litteratur: Det forventes at kandidaten kender den mest relevante kajaklitteratur.

Organisation, lederegenskaber og formidling

- Erfaring. Skal fremgå af logbog/erfaringsbeskrivelse (logbog retrospektivt): roet min. 500 timer indenfor 2 år i forskelligt farvand, under varierede forhold og ved forskellige vejrtyper, flere kryds på min 5 km, flere ture af mindst en uges varighed med oppakning, ledelse af ture og instruktion
- Flere års dokumenterede erfaringer med alment friluftsliv under varierende forhold, særligt langs kysten, herunder bl.a. erfaringer med at lave nødbivuakker og tænde bål mv.
- Man skal have minimum 2 års erfaring som kajakinstruktør.
- Lederegenskaber: vurderingsevne, konsekvenstænkning, selvtillid/autoritet, organiseringsevne, psykologisk sans, empati
- pædagogik og metodik ift. formidling af kajak og friluftsliv ved kysten

Logbog eller erfaringsbeskrivelse fremvises og godkendes mht. seriøsitet og progression.

Prøveform

For at opnå professionel autorisation kræves det, at man går op til prøve og består denne og dermed får autorisation til at arbejde professionelt på området.

Autorisation / prøve aftales med Dansk Vejlederkreds, der formidler kontakt til eksaminatorer og censorer, der er godkendt hertil.

Prøvens bedømmelse er en helhedsvurdering af aspirantens kompetencer.

Eksaminator *kan* tage hensyn til vejr og vind ved bedømmelsen, men teknikkerne skal udføres på en overbevisende måde. Der må på intet tidspunkt være tilløb til panik.

Normalt aflægges den praktiske del af prøven i normal robeklædning, men hvis vandtemperaturer er under 10 grader, kan vadderdragt benyttes.

Den praktiske prøve skal afvikles sammenhængende som en kajaktur over to dage.

Den teoretiske prøve afvikles som skriftlig prøve.

Ved bestået prøve/eksamen udstedes autorisation af Dansk Vejlederkreds efter indstilling fra både censor og eksaminator.

Udover punkterne, nævnt under hver enkelt niveau, vil det naturligvis være sådan, at punkterne på underliggende niveau(er) også hører med.

Der vil i bedømmelsen desuden altid indgå en helhedsvurdering; eksempelvis:

- Kajakroer: Ville jeg være tryk ved at sende denne roer afsted eller tage vedkommende med på tur?
- Kajakinstruktør: Ville jeg være tryk ved at lade denne instruktør undervise mine børn eller tage dem med på tur?
- Kajakvejleder: Ville jeg være tryk ved at lade denne vejleder arrangere/lede ture af høj sværhedsgrad og forvalte den danske natur?

Formidlingsmæssige evner bør også vurderes i en med grønlandskajak relevant sammenhæng.

Instruktion/bedømmelsen kan med stor fordel kan foretages på tur eksempelvis en tre-dages tur eller i en weekend, hvor turplanlægning inkl. vejr, søkort og strøm-/tidevandstabel indgår som en naturlig del.

Når det drejer sig om instruktører eller vejledere, vil det være oplagt at lade en del af prøven foregå som reel undervisning.

Forudsætninger for deltagelse i prøver og for udstedelse af autorisationer.

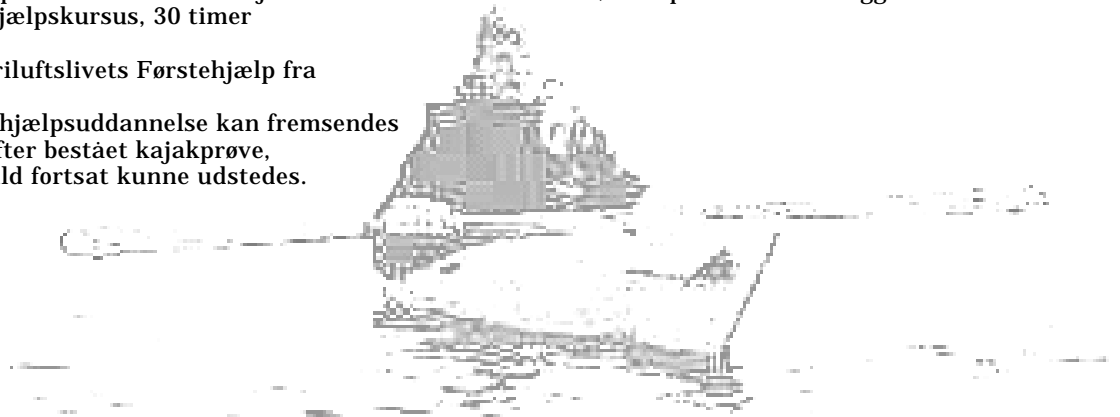
For deltagelse i prøverne kræves, at man har bestået søsportsprøven i åbent vand og fremlægger bevis herfor forinden.

For at opnå autorisation på instruktør- eller vejlederniveau kræves desuden, at aspiranten fremlægger bevis for:

- bestået, udvidet førstehjælpskursus, 30 timer eller for

- bestået Uddannelse i Friluftslivets Førstehjælp fra Friluftsuniversitetet.

Beviset for bestået førstehjælpsuddannelse kan fremsendes op til max. 12 måneder efter bestået kajakprøve, og autorisation vil i så fald fortsat kunne udstedes.

© Med udgangspunkt i Havkajaksamrådets anbefalinger, er normerne tilpasset og ført op til professionel standard for grønlandskajakker af Dansk Vejlederkreds, 7/11-2004. © Dansk Vejlederkreds.